

ΑΝΕΜΗ

Φύλλο 18 / Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2021

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΛΑΓΚΑΔΑΣ «Η ΚΥΔΙΑΝΤΑ»
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ

Μπαϊλντίσματα

Γράφει ο Μανώλης Κάλλας

Ούτε με τους θιασώτες υπέρμαχους του εμβολίου ούτε με τους συνωμότες αρνητές του εμβολίου. Το εμβόλιο απλώς θα το κάνω, όταν καλέσουν την κλάση μου - κόλλησαν οι 65άρηδες και πάνω - έχοντας και κατά νου ότι η αυθυποβολή είναι σημαντική στην καταπολέμηση των ασθενειών. Όταν λοιπόν έρθει η σειρά μου, θα σας ειδοποιήσω. Να έρθετε χωρίς δεύτερη κουβέντα στο εμβολιαστικό κέντρο. Να 'μαστε πολλοί, να κάνουμε πάταγο. Να με απαθανατίσετε με τις κάμερες. Να με ανεβάσετε στα δίκτυα. Να τους έμπομε στο μάτι. Μη φοβάστε. Θα φοράω τρικό. Δεν θα δείξω στήθος. Μη μου πείτε πως θα χάσει η Βενετιά τη βελόνη. Έτσι δεν εμβολιάσθηκαν οι επώνυμοι;

Συλλογικά

Λαγκαδογνωμόνιο

Απόψεις...

...και όψεις

Στο κόκκινο

Λαγκαδούσικα.gr

Λόγια του αιγιαλού

Η Λαγκάδα στον τοίχο

Σε άπταιστα κυδιαντούσικα

Η παλιά μας πόλη

Λογο...τεχνήματα

Συλλογικός μπαξές

Τα Λαγκαδουσάκια

Ψυχαγωγία

Ανεμομαγειρέματα

**ΓΙΝΕ ΚΙ ΕΣΥ ΜΕΛΟΣ
του Π.Σ. Λαγκάδας
«Η Κυδιάντα»**

Η εγγραφή κοστίζει 5 €

Αποστολή ύλης:

- matapostoli@hotmail.gr
- panagrel@yahoo.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα
δεν εκφράζουν απαραίτητα
τις απόψεις της Σ.Ε.

[Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα]

Κλειδωθήκαμε στα σπίτια μας, λόγω καραντίνας, εκατό ολάκερες μέρες. Λόγω της κακοκαιρίας Μήδειας που κλειστήκαμε στα σπίτια μας, κινδυνεύαμε, λέει, λόγω συγχρωτισμού να αρρωστήσουμε με τον κορωνοϊό. Βγαίνω φταίω. Μπαίνω φταίω. Ήμπα – ήβγα, τον μπελά μου ήβρα. Δεν έχει τόπο να σταθώ.

Το 'δαμε κι αυτό. Να κοπεί το ρεύμα, λόγω της κακοκαιρίας Μήδειας, στην Αττική για μέρες. Πολιτική προστασία, Δήμοι, Δίκτυα ΔΕΗ, ο στρατηγός καιρός... (μέχρι και ο... Χατζηπετρής), ένα γαϊτανάκι αποποίησης ευθυνών. Το βαρομετρικό, το χιόνι που ήταν βαρύ και υγρό και όχι το σύννεφες ελαφρύ και ξηρό κατά το αστεροσκοπείο Αθηνών, τα ακλάδευτα δέντρα, οι Δήμοι και η ΔΕΔΔΗΕ... Τις πταίει; Σαν εκείνο το παιδικό τραγουδάκι, ντίρλι μωρέ ντίρλι, το φυτίλι στο καντήλι, ο ποντικός, το ξύλο, ο φούρνος, ο μάστορας και το... δούλεμα καλά κρατεί. Σαν τον μπάρμπα μου το Χρήστο, που όταν το φέρνανε στα δύσκολα έλεγε «τον αδερφό μου κρεμάστε εγώ ...ζαλίζομαι». Αθώος ο μπάρμπα, γιατί είχε μόνο αδερφές.

Αναριθμητισμοί. Κάτι διαβολικά παιχνίδια οι αριθμοί 534 και 354 από το ανακάτεμα του 3 του 4 και του 5. 354 ευρώ η κατώτατη εθνική σύνταξη. 534 ευρώ το επίδομα ειδικού σκοπού για τους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις που είναι κλειστές λόγω του κορωνοϊού. Οι αριθμοί της απόλυτης φτώχειας. Το 'δαμε και τούτο. Στις πληροφορίες των επεισοδίων στις τηλεοπτικές σειρές αναγράφεται «Κανένα ζώο δεν κακοποιήθηκε στη διάρκεια των γυρισμάτων». Για τα δίποδα ζώα-τέρατα, τους συντελεστές των σειρών, που όχι μόνο κακοποιούν αλλά και βιάζουν; Σιγνήν ιχθύος. Ουδέν αναγράφεται. Το άκρον άωτον της υποκρισίας.

Συλλογικά

- Το εργοστάσιο άστρων του Πολιτιστικού Συλλόγου «Κυδιάντα» φέτος δε θα λειτουργήσει λόγω του ιού και η παραγωγή έγινε κατά μόνας. Ωστόσο δεν μπορούσε να μην ακολουθήσει το πνεύμα των καιρών. Μηνύματα τρανταχτά και εξ ουρανού. Να ευχηθούμε στους μικρούς μας φίλους, που θα πάρουν τα άστρα, καλά και ψηλά πετάγματα και φωνές δυνατές, να ακουστούν εκεί που πρέπει.

- Με περισσότερο κόσμο από κάθε άλλη φορά, πραγματοποιήθηκε στην Κυδιάντα η καθιερωμένη πλέον εκδήλωση μνήμης και τιμής από την Πανελλήνια Ένωση Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, με τη συμμετοχή και της χορωδίας του Πολιτιστικού Συλλόγου Λαγκάδας.

- Η μηχανοκίνητη πομπή Θόλος- Χώρα, έλαβε χώρα με πάνδημη (Θου, Κύριε) συμμετοχή τροχοφόρων. Μπροστά πηγαίν' η Μερσεντέ και το παπί ακολουθεί. Ελλείψει συνθημάτων, μεγαφωνίζονται ψίθυροι: «Αφήστε τους ανθρώπους να πάνε εκεί που θέλουν», «Άμα γίνει στο Θόλος, εμείς από πού θα περνούμε στο πηνέλα με τη Χώρα;», «Δεν θέλουμε να γίνουμε δεσμοφύλακες ανθρώπινων ψυχών.»

-Οι Βρονταδούσοι ετοιμάζουν πολεμοφόδια για το ρουκετοπόλεμο, ενώ Συκιαδιώτες και Λαγκαδούσοι σφίγγουνε φυτιλάτες για να τηρήσουν την πασχαλινή παράδοση. Φημολογείται αναθεώρηση των πεδίων της μάχης. Η πολιτισμένη εκλεγμένη πολιτική ηγεσία μας, παίρνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια όλων των φρουρών της τάξεως.

- Ακούστηκε ότι με δύο μάσκες προστατεύεσαι καλύτερα από τον κορωνοϊό. Πιθανολογείται ότι με τέσσερις ακόμα περισσότερο. Για ριζική αντιμετώπιση προτείνεται τσιμέντο σε μύτη - ρουθούνια.

- Ο κατ οίκον περιορισμός, η τήρηση αποστάσεων και το τέϊκ εγουέϊ καταπολεμούν την πανδημία. Το κονέκτιβ πίπλ με τα ζμαρτ φόουνς αντικαθιστούν με επιτυχία το πάρε μ' αγκαλιά. Οι ζμαρτ τιβίς με μεγάλη ποικιλία πλατφορμών, ενημερώνουν με το ίδιο κυβερνητικό δελτίο τύπου όλο το ΛΑΟ, έτσι ώστε να απαντά ομοιόμορφα και σωστά στα διάφορα γκάλοπ που βοηθούν και συμπληρώνουν τη δημοκρατία ΜΑΣ. Κλείστε όλα τα ηλεκτρονικά σας, πάρτε μια μπύρα, καθήστε καταμεσής του καναπέ και σκεφτείτε...

- Σταχυολογούμε επιλεκτικά από την επικαιρότητα:

- * Έτοιμη η νομοθεσία για συλλογικές συμβάσεις τηλεργασίας.
- * Κορυφαίος παράγων της χώρας συνιστά στους νέους της χώρας να γίνουν επιχειρηματίες και όχι δημόσιοι υπάλληλοι.
- * Γκορμπατσώφ σε Πούτιν - Μπάιντεν: Διακηρύξτε ότι ένας πυρηνικός πόλεμος είναι ανεπίτρεπτος.
- * Τα νησιά της χώρας θα μετατραπούν σε φρι κόβιντ άϊλαντς (φυσικά και η Χίος).

Σταχυολογούμε από πηγές της υπερευρυγώνιας λαϊκής αντιπολίτευσης:

- * Υπάρχει υπερεπάρκεια σε σύριγγες. Αναμένονται τα δυτικά εμβόλια.

* Η ελευθεροδημοκρατία απαιτεί τη δυνατότητα επιλογής ιδιωτικής υγείας. Όποιος καταφέρει να κλείσει εκεί ραντεβού για τσάμπα εξυπηρέτηση, να ενημερώσει τον Π.Ο.Υ. και αυτός με τη σειρά του τον πρώην της Υπερδύναμης.

* Μετά τις άοκνες και αποτελεσματικές προσπάθειες της Διοίκησης, η χώρα θωρακίστηκε από την πανδημία από την αρχή της (Φεβρουάριος 2020) και συνεχίζει μέχρι και σήμερα θωρακισμένη.

* Οι διαδηλώσεις απαγορεύονται μόνο στους δρόμους και στις πλατείες.

* Οι δυνάμεις αποκατάσεως τάξεως βοηθούν την οικονομία, αφού δεν θα χρησιμοποιούν πλέον υλικά αποκατάσεως τάξεως, ελλείψει διαδηλωτών.

* Φέτος το σουβλισμα του οβελία στη Χίο, θα λάβει χώρα σε χώρο που θα προτείνει η δημοτική αρχή, θα εγκρίνει το Κ.Α.Σ., αφού φυσικά συμφωνήσει με την τοποθεσία και ο υπεραρμόδιος του Ασύλου.

Επ' ευκαιρία των εορτών του επερχόμενου Πάσχα, καταθέτουμε τον έντονο προβληματισμό μας για την τύχη του υπαρκτού καπιταλισμού μας, ευχόμενοι καλή δημόσια υγεία σε όλους, χωρίς καμιά εξαίρεση.

Δημήτρης Παππάς

ΑΓΝΟΕΙΤΑΙ η δομή

- ✓ Τώρα είναι στη ΒΙΑΛ
- ✓ Μετά είπανε θα την πάνε στο 18
- ✓ Μετά στο Θόλος
- ✓ Ύστερα στις Μπαμπακιές
- ✓ Τώρα ξανά στο Θόλος

ΟΥΤΕ ΣΤΟ ΘΟΛΟΣ ΟΥΤΕ ΠΟΥΘΕΝΑ

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ

Οι μέρες μας

από τον Παντελή Χαβιάρα (Βουνό)

Παράξενες μέρες ζούμε, λες και όλα τα αρνητικά, τα στραβά, βαλθήκανε να μας πνίξουν. Τι να πρωτοθυμηθώ. Την επέτειο των ΜΑΤ, που μάλλον ετοιμάζονται να ξανάρθουν, τον κορωνοϊό, που δε λέει να μας αφήσει ένα χρόνο τώρα ή τον Τούρκο που μας θυμάται κάθε μέρα για χρόνια, και μέσα σ' όλα να σκάνε κι «ηθοποιοί», «αθλητικοί παράγοντες» και άλλοι άνθρωποι του συστήματος.

Η κλεισούρα του covid 19 έχει αρχίσει να γίνεται ανυπόφορη. Εντάξει, καταλαβαίνω ότι εδώ στο νησί ακόμα δεν έχουμε φτάσει το ζόρι της Αθήνας, αλλά τώρα τελευταία, με τα νέα που μαθαίνω, δεν ξέρω αν θα κλειστούμε μέσα σαν τους Αθηναίους. Από κρούσματα πάντως τους πλησιάζουμε επικίνδυνα (τηρουμένων των αναλογιών). Με το θέμα του covid η κυβέρνηση μάλλον τα θαλάσσωσε, τα έκανε Αιγαίον Πέλαγος και μάλιστα τρικυμισμένο, τρικυμία εν κρανίω δηλαδή, αφού η εξίσωση είναι δύσκολη και θέλει μαγκιά για να την λύσεις. Αν ανοίξουμε θα πεθάνουμε από την αρρώστια, αν κλείσουμε από την ασπία. Και στη μέση τα εμβόλια, όπου η Ευρώπη που μας νταντεύει τα έκανε μούσκεμα. Τα εμβόλια έρχονται με ρυθμούς χελώνας, κάποια είναι επισφαλής, άλλα κάνουν μόνο για νέους, κάποια λοξοδρομούν γι' αλλού, κάποια γίνονται στους ημέτερους. Μπάχαλο, και ο καιρός περνάει και το καλοκαίρι θα μας σώσει, η ζέστη δηλαδή.

Πάντως στο Αιγαίο η θερμοκρασία παραμένει ψηλά, φροντίζει ο Ερντογάν γι' αυτό πριν από τον καιρό. Σεισμογραφικά, στόλοι, παραβιάσεις, NAVTEX, αλλά οι διερευνητικές... διερευνητικές. Μας δουλεύουν ανερευθρίαστα. Κι εμείς; Εμείς έχουμε επίπεδο, δεν κάνουμε τα ίδια εμείς. Εμείς καθόμαστε στο τραπέζι, μόνοι, για να τα πούμε με τους Τούρκους που δεν είναι στο τραπέζι αλλά στην κουζίνα και ακονίζουν το μαχαίρι για να κόψουν το κρέας. Ή μήπως το Αιγαίο;

Πάντως το Αιγαίο είναι η θάλασσα που μας ενώνει και για την ώρα μας φέρνει πρόσφυγες. Εμείς τόσο τους εκτιμούμε αυτούς τους ταλαίπωρους, που είπαμε για να μην κουράζονται άλλο ψάχνοντας τη ΒΙΑΛ, να τους φτιάξουμε μια ΒΙΑΛ παραθαλάσσια, στο ΘΟΛΟΣ. Τέτοια εξυπηρέτηση πια. Η ξενοδοχειακή αυτή μονάδα θα είναι το μεγαλύτερο αναπτυξιακό έργο των τελευταίων ετών στο νησί και θα φτιαχτεί με διαδικασίες FAST TRACK, όλες οι υπηρεσίες εν μία νυκτί θα γνωμοδοτήσουν θετικά και, voila, το COSTA NAVARINO της Χίου, θα είναι έτοιμο πάραυτα. Με μια μικρή λεπτομέρεια που διέφυγε στους σχεδιάζοντες, ΛΟΓΑΡΙΑΖΟΥΝ ΧΩΡΙΣ ΤΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΟ.

Μετά λοιπόν τα "ξενοδοχεία", τα μεγαλεία και τα RAFAL, ήρθε και η αποκάλυψη της παρακμής της ανηθικότητας και της ξεφτίλας, της νεοελληνικής κουλτούρας, των κρατικοδίαιτων αθλητικών παραγόντων, ηθοποιών και άλλων, που έντεχνα (το γνωρίζουν καλά το σπορ άλλωστε) έκρυβαν τη βρωμιά τους πίσω από τα έντονα φώτα, τις γνωριμίες και τα κονέ. Φτου.

Σε τούτα εδώ τα μάρμαρα κακιά σκουριά δεν πιάνει (λέει ο ποιητής), μα θα βρεθεί ένας Ηρακλής λαμπίκο να τα κάνει; (αναρωτιέμαι)

Άντε και Καλή Αποκριά.

Δεν περιγράφω άλλο.

28 Φεβρουαρίου 2021 - Κυδιάντα

από την Βούλα Παππά

Μια μέρα μνήμης - τιμής. Ετήσιο ραντεβού με την ιστορία του τόπου μας.

Κάθε χρόνο ανηφορίζουμε στο παλιό χωριό για να θυμηθούμε τους ανθρώπους που αντιστάθηκαν, τους ανθρώπους που μας έδειξαν ότι δεν τους ενδιέφερε μόνο ο εαυτός τους, αλλά όλος ο κόσμος γύρω τους. Διακόσια χρόνια από την επανάσταση του '21 και βρισκόμαστε στο ίδιο σημείο, υπόδουλοι, κλεισμένοι, ο καθένας μας μέσα στη φυλακή του. Αστυνομία παντού έξω απ' τις πόρτες μας, φοβόμαστε να κυκλοφορήσουμε, υποχρεωμένοι να δηλώνουμε πού πάμε και γιατί.

Φιρμάνια, όχι από ντελάληδες στους δρόμους, μα από δημοσιογράφους στο κουτί του κάθε σπιτιού. Τρόμος, φόβος, απελπισία για όλους. Το χειρότερο είναι ότι απ' αυτά που μας λένε καθημερινά δεν ξέρουμε τι να πιστέψουμε και γιατί. Ώρες - ώρες σκέφτομαι ότι αυτή η υποδούλωση είναι χειρότερη απ' όλες όσες περάσαμε στο παρελθόν αυτού του τόπου.

Χρειάζεται να βρούμε δύναμη ψυχική, να σηκωθούμε, να πάρουμε τη ζωή μας στα χέρια μας. Άλλωστε το δρόμο μάς τον έχουν δείξει ξεκάθαρα αυτοί οι άνθρωποι που σήμερα τιμούμε.

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΜΙΑΣ ΩΡΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΗ...

στο κόκκινο

Η Γη της Επαγγελίας

Πρώτα οι άνθρωποι, πάντα πρώτα οι άνθρωποι, αυτοί πρέπει να είναι πάνω απ' όλα σε όποιες ενέργειες κάνουμε, ανεξάρτητα από ιδεολογικές θρησκευτικές και πολιτικές πεποιθήσεις.

Φαντάζομαι ότι οι συνθήκες επέβαλαν σε κάποιους ανθρώπους να τα αφήσουν όλα πίσω για μια νέα καλύτερη ζωή. Μην μπορώντας να αντέξουν στο περιβάλλον της πατρίδας γης, άρχισαν να σκέπτονται το ενδεχόμενο να ξεριζωθούν ελπίζοντας σε ένα καλύτερο αύριο, σε ένα ασφαλέστερο περιβάλλον γι' αυτούς μα πιο πολύ για τα παιδιά τους.

Και πού αλλού θα πήγαιναν, μα φυσικά στη **γη της επαγγελίας**, στον λεγόμενο «Δυτικό πολιτισμό», εκεί όπου οι άνθρωποι ζούνε ευτυχισμένοι χωρίς προβλήματα σε κοινωνίες που ο μοναδικός στόχος είναι η ευημερία του πληθυσμού τους, Αυτά τους έλεγαν οι μεγαλύτεροι, τα έβλεπαν άλλωστε και από τις τηλεοράσεις, καινούργια κτίρια, μεγάλα αυτοκίνητα χλιδή παντού.

Δύσκολη η απόφαση, πιο δύσκολο το ταξίδι, βία, αγωνία, εκμετάλλευση. Ορδές και κοσμοσυρροή, ό,τι κατάφεραν να περισώσουν τους τα πήραν οι διακινητές για μια θέση στη βάρκα, για μια σαμπρέλα αντί σωσιβίου και όλα αυτά για μια νέα αρχή.

Φτάνοντας στην πολυπόθητη ακτή της σωτηρίας κι έχοντας ήδη ξοδέψει όλες τις οικονομίες τους, η αρχική χαρά και ανακούφιση για το τέλος των δεινών αποδείχτηκε πρόσκαιρη και σταδιακά μεταβαλλόταν σε απελπισία.

Είμαι σίγουρος ότι κανείς τους δεν φανταζόταν ότι η νέα αρχή θα περιείχε σκηνές σε λασπόνερα, φυλάκιση, βιασμούς, συγκατοίκηση με τρωκτικά. Είμαι σίγουρος ότι ο στόχος τους δεν ήταν να μένουν σε μια κλειστή δομή, σε μία Βαβέλ που δεν μπορούν να συνεννοηθούν με τον διπλανό τους, σε ένα ξερό τοπίο όπου οι περισσότεροι τους φοβούνται και οι υπόλοιποι τους λυπούνται.

Ο παράδεισος που φαντάζονταν δεν είχε χώρο τελικά για εκείνους, ήταν κατπαρωμένος από άλλους, εκείνοι ήταν η απειλή, οι εχθροί, οι έποικοι, ο εφιάλτης των γηγενών ότι θα αλλάξουν οι πληθυσμιακές ισορροπίες. Κανείς δεν τους είχε πει ότι στις προηγμένες κοινωνίες υπάρχει πληθυσμιακό όριο για να διατηρείται υψηλά το βιοτικό επίπεδο.

Δεν μπορούσαν να φανταστούν ότι σε ένα πολιτισμένο κόσμο θα θεωρούνται απειλή τα διαφορετικά θρησκευτικά πιστεύω τους, από αυτούς που ο ιδρυτής της θρησκείας τους ήταν σαν εκείνους, **κατατρεγμένος, κυνηγημένος**, εκείνος που έβαλε τον άνθρωπο δίπλα στην θεϊκή ύπαρξη και κατέληξε **σταυρωμένος**.

Τελικά υπάρχει σήμερα γη της επαγγελίας; Εξαρτάται πως τη βλέπει ο καθένας ανάλογα με τα ατομικά θέλω του. Για τους πρόσφυγες και μετανάστες τον 21^ο αιώνα που διανύουμε, μάλλον δεν υπάρχει.

Σίγουρα υπάρχει Ζούγκλα, με όλους τους κανόνες και τους νόμους της, όπου ζει και βασιλεύει ο δυνατότερος, υπερασπίζεται τον χώρο του και επιβάλλεται βιαίως με τη δύναμή του, είτε αυτή λέγεται πολιτική, οικονομική είτε στρατιωτική ακόμη και σωματική. Τη βιώνουμε. Κάποιες μορφές της ασυνειδήτως τις έχουμε αποδεχθεί σαν μέρος της καθημερινότητάς μας και το χειρότερο είναι ότι χαρακτηρίζει ένα μέρος της κουλτούρας μας.

Από μηχανής Θεός δεν υπάρχει να γίνει ξαφνικά το θαύμα, γιατί για να αλλάξει η υφιστάμενη κατάσταση χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας, που όμως είναι ο μεγαλύτερος εχθρός του παρόντος συστήματος. Οι λίγοι που σηκώνουν το ανάστημα τους, εκείνοι που προσπαθούν με την ανθρωπιά, την πειθώ, με επιχειρήματα να ανατρέψουν αυτήν την αδικία, διαπομπεύονται, λοιδορούνται, περιθωριοποιούνται, λιθοβολούνται.

Δυστυχώς ο **παράδεισος είναι ακόμα μακριά**.

Ε. Σ. Αργυρούδης

Τι θέλουν στον τόπο μας οι ξένοι;

Εμείς κανέναν δε μισούμε

Αφήστε μας ν' αγαπάμε τον κόσμο

Να σας αγαπάμε

Εμείς άλλον εχθρό δεν έχουμε

Παρά μονάχα κείνον που δεν σέβεται τον άνθρωπο

(Γιάννης Ρίτσος)

Το φόβητρο της σεντονούς

του Μιχάλη Καριάμη

Αρχές της δεκαετίας του πενήντα. Κάθε καλοκαίρι, με το που έπαιρνε τέλος ο βραχνάς του σχολείου, αμέσως την άλλη μέρα, μαζί με την γιαγιά μου την Ξενιώ, για με το «ΕΛΣΗ» για με το «ΑΓΓΕΛΙΚΑ» ή τον «ΚΑΝΑΡΗ» φεύγαμε για την «Άγια Ονειρική Γη» της Λαγκάδας.

Για εμένα το παιδί των φτωχογειτονιών του Πειραιά, το χωριό μου ήταν η «γη της επαγγελίας». Τα πάντα ήταν δικά μου και όμορφα. Όπου και αν πέρναγα, όποιος και αν μ' έβλεπε, είχε έναν καλό λόγο να πει ή να με ρωτήσει με ενδιαφέρον για όλους τους δικούς μου.

Ως εδώ όλα καλά. Έλα όμως που ερχόταν και η καταστροφική ώρα του μεσημεριού. Ίντα 'θελενε ο Μεγαλοδύναμος κι έφτιαξενε έδευτη την «ερημοσκοτεινή» χρονική περίοδο της ημέρας; Άντε το βάσανο του φαγητού, που εσήμαινε χάσιμο πολύτιμου παιχνιδιού και κλεισούρα μετά ύπνου. Αγώνας και σκέψεις για εξεύρεση τρόπου να συνεχίσουμε το παιχνίδι. Σχέδια επί σχεδίων κόντρα στην βούληση της γιαγιάς ή των μαμάδων. Ακόμα ηχούν στα αυτιά μου τα χιλιοειπωμένα λόγια, «πού θα πας βρε φαγούδι της ζωής μου μες το λιλίρι...;»

Και όμως, όταν ο λόγος δεν έφερνε αποτέλεσμα, άρχιζαν τα «μεγάλα μέσα» και εφαρμογή αποτελεσματικών αρχέγονων παρεμβάσεων... Το πιο συνηθισμένο φόβητρο ήταν αυτό του περάσματος από τον μαχαλά του «Καλοκαιρινού» αλλά και του «Μεσημεριανού». Με στόμφο και απαγγελία μεγάλης τραγωδού, η αξέχαστη γιαγιά μου έλεγε για τα συμβάντα της τελευταίας επέλασης των υποτιθέμενων ανεπιθύμητων επισκεπτών από την γειτονιά μας. Αναρίθμητα τα χαμένα παιδάκια. Ανείπωτα τα βάσανα και οι ταλαιπωρίες που βίωσαν. Τα μάτια μου μεγάλωναν και γινόταν τεράστια. Ο φόβος άρχισε να ρέει στο αίμα. Μα όταν και πάλι ζωντάνευε η παιδική ανταρσία και το γινάτι... τότε ξεκίναγε η εφαρμογή του σχεδίου Β.

Η γιαγιά τάχατες άκουγε κάποια βήματα ή κτύπους στην πόρτα, με τρόπο απαλλασσόταν του σφιχταγκαλιάσμάτός μου και πήγαινε να διώξει τον παρείσακτο. Και ξάφνου εμφανιζόταν κουνάμενη σεινάμενη με βρυχηθμούς και άγρια μουγκρητά η Σεντονού.

«Ίντα θες μωρή εδώ; Το Μιχαλάκη μου είναι καλό παιδί. Κοιμάται κι έχει κλειστά τα μάτια του. Άμε στην ευχή του Χριστού και της Παναγιάς», και να σκεπτάζει την κεφαλή μου με το σεντόνι ώστε να μη βλέπω, αλλά μόνο να ακούω τις οργισμένες κραυγές και τις φοβέρες της Σεντονούς.

Τα χρόνια πέρασαν και με διαδέχθηκαν, ως παιδί, τα παιδιά μου. Κατ' ανάγκη η Σεντονού μεταδημότευσε μαζί μας ώστε να επηρεάσει κι εκείνα, όπως και τα ανίψια μου και τα ευκολόπιστα παιδάκια της γειτονιάς μας. Η τέχνη και τα κατορθώματα της μεγάλωσαν γενιές επί γενιών στο σπίτι μου, μα και στις γειτονιές του Κορυδαλλού.

Θα σας περιγράψω δυο περιστατικά με την αξέχαστη μητέρα μου να προσπαθεί να κοιμίσει τον Γιώργη μου... εμένα όρθιο και σκεπασμένο από κεφαλής ως τα πόδια με ένα λευκό σεντόνι να υποδύομαι τον ρόλο της Σεντονούς. Με τα μάτια διεσταλμένα από τον φόβο και την αγωνία ο μικρούλης, γνώρισε, μια και είδε τα μπατζάκια, το παντελόνι

μου, οπότε πήρε θάρρος από την απρόσμενη αποκάλυψη και φοβεριζοντάς την, της φώναξε: «Παλιοσεντονού, θα σε φτιάξω εγώ... θα πω στον μπαμπά μου να σε δείρει που του έκλεψες το παντελόνι του».

Άλλη μια φορά που προσπαθούσα να κοιμίσω έναν μικρό πανέξυπνο και λατρευτό μικρούλη, δεν έδωσα βάση στα παπούτσια μου, οπότε στο κρίσιμο σημείο της παρέμβασης, ο Μάκης στάθηκε ορθός και ατρόμητος απέναντι μου φωνάζοντας: «Κλέφτρα σεντονού, αυτά τα παπούτσια είναι του Μιχάλη μου».

Άλλες εποχές, άλλα χρόνια. Εδώ και αρκετά χρόνια κατάλαβα πως ο φόβος αφήνει ανεξίτηλα σημάδια στην παιδική ψυχή. Από κάθε άποψη τα παιδιά είναι πάντα σε μειονεκτική θέση απέναντι μας. Άλλη η δική τους λογική και η σκέψη τους. Διαφορετικά βλέπουν τα πράγματα, γι' αυτό και αντιδρούν διαφορετικά από εμάς.

Μας χωρίζουν ανυπέρβλητα ηλικιακά όρια και λογική. Εμείς με το ζόρι και το έτσι θέλω, προσπαθούμε να επιβάλουμε τη δική μας λογική. Πιθανά πολλές φορές βίαια και με ξυλοδαρμό. Άλλωστε μας έμαθαν, εσφαλμένα, πως το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο. Μήπως μας μίλησε κανένας να μας πει ότι το ξύλο δεν συνετίζει αλλά αποξενώνει τα παιδιά από τους γονείς.

Όχι, δεν είναι σωστό με τη στάση μας να ταυτίζουμε τον μπαμπά με τον μπαμπούλα. Τεράστιο λάθος η επιβολή της πειθαρχίας με φόβο. Οι γονείς θα πρέπει να είναι σανίδα σωτηρίας και όχι φόβητρο. Καλύτερη κληρονομιά στα παιδιά και τα εγγόνια μας είναι να τους αφήσουμε όμορφες αναμνήσεις φροντίδας και αγάπης. Ας τα ποδηγετήσουμε σωστά ώστε και αυτά να φερθούν ανάλογα και στα εγγόνια μας. Το μέλλον είναι δικό τους και τους ανήκει.

Με αυτές τις σκέψεις, ας κλειδώσουμε τα κάθε είδους φόβητρα στα χρονοντούλαπα της λαογραφίας. Ας διδάξουμε Αγάπη και ας παραδώσουμε στην κοινωνία Ανθρώπους Άφοβους, Ελεύθερους και Σκεπτόμενους. Είναι καθήκον και υποχρέωσή μας.

Η Σεντονού - μοντέλο του 2019

Σχολικές γιορτές (Αδεξιότητων και ατυχιών συνέχεια)

Αρχές Ιούνη στην τρίτη Δημοτικού έβπασα την κερκίδα και την ωλένη του αριστερού μου χεριού. Χτύπησα σε ένα διάλειμμα που παίζαμε καρβαλιές. Το καλό ήταν που γλίτωσα τις γυμναστικές επιδείξεις στο τέλος του μήνα. Όμως, την κακοτυχία μου μέσα, εκείνη τη χρονιά έγιναν και σκετς επί τη λήξει του σχολικού έτους. Η σκηνή στήθηκε ανάμεσα στις Παρασκευούλας το καφενείο και στο δημόσιο επί της παραλίας αποχωρητήριο. Να 'μαι λοιπόν επί σκηνης με το γυψαρισμένο μου χέρι. Η υπόθεση του θεατρικού ήταν μια ομάδα παιδιών που θα πήγαινε διακοπές και κατασκήνωση. Στο διάλογο με την υποτιθέμενη μητέρα μου, της υποσχόμουν ότι θα ήμουν τύπος και υπογραμμός κατά τις διακοπές. Κάποιος από τις μπροστινές σειρές είπε: «Αμέ, σίγουρα. Φαίνεται πόσο προσεκτικός είσαι από το κουλαμένο χέρι σου». Με απέπνιξε η ντροπή, κατάπια τα λόγια μου και δεν μπορούσα να σταυρώσω λέξη παρακάτω. Ούτε την υποβολέα δασκάλα άκουγα. Μαρμάρωσα. Δεν ξέρω. Αυτό το άγχος για τις παραστάσεις δεν το ξεπέρασα ποτέ μου. Κάθε φορά, μα κάθε φορά, ήταν σαν πρώτη φορά.

Τράβαχα σα μαχνήτης τα αρνητικά σχόλια, που και να τα σκεπτόντανε οι θεατές των πρώτων βειρών εγώ νόμιζα ότι τα άκουγα. Ούτε ένα, μα ένα μπράβο δεν πήρα ποτέ μου στις σχολικές γιορτές. Τούτο το ατάλαντό μου περί την καλλιτεχνία θα μου δημιουργούσε συμπλέγματα, αν δεν κατάφερνα να τα ξεπεράσω με την επίδοση μου στα μαθήματα.

Οι γυμναστικές επιδείξεις γίνονταν στην παραλία και περιελάμβαναν γυμναστική από όλες τις τάξεις και αθλοπαιδιές (παιχνίδια τα λέγαμε). Στο κενό μεταξύ γυμναστικής και αθλοπαιδιών ο δάσκαλος έστειλε εμένα και το Μικέ τον Τάβλα να φέρομε ένα λάστιχο αυτοκινήτου - των καλλιτεχνικών βασάνων μου το ατελείωτο. Το λάστιχο, από φορτηγό αυτοκινήτου παρακαλώ, ήταν εκεί που είναι το σπίτι του Κωστή του Γρέγου. Είχε λάστιχα στο οικόπεδο γιατί τα χρησιμοποιούσε ο πατέρας του στο καΐκι τους. Φέραμε λοιπόν με κόπο το λάστιχο στο κατηφορικό στενό. «Να το αφήκομε να πάει του κατηφόρου», λέει ο Μικές. «Ρε, 'α τα πάρει όλα βάρνα», του λέω εγώ. Με όρθιο το λάστιχο και σε δίλημμα. Δυο οι πιθανότητες. Είτε θα κτύπαγε κανέναν περαστικό από τους δυο κεντρικούς κάθετους δρόμους ή θα πήγαινε ντοχρού για τη θάλασσα. Να περάσει κανένας είτε από τον μέσα είτε από τον έξω δρόμο φάνταζε απίθανο, αφού όλο το χωριό ήταν μαζεμένο στην παραλία στις εκδηλώσεις. Λόγω της απόστασης, το γρέγικο στενό φαινόταν στην έξοδο του να στενεύει, οπότε θα κτύπαγε σε κανένα τοίχο και θα σταματούσε, μην πάει στη θάλασσα. Αν το πηγαίναμε κυλιστά, σαν το τέρκι, το πιθανότερο ήταν να μας προπάρει και να κτυπήσουμε. Με πολύ φόβο έδωσα τη συγκατάθεση μου στο Μικέ, πέρναγε και η ώρα. Αφήσαμε το λάστιχο του κατηφόρου, τρέχοντας ξωπίσω του και φωνάζοντας «βάρδα φουρνέλο». Το βάρδα φουρνέλο ήταν η προειδοποίηση του επιστάτη του συνεργείου που τοποθετούσε εκείνο το καιρό τους στύλους της ΔΕΗ, όταν άναβε τα φουρνέλα

(μακαπιές) για να ανοίξουν τις τρύπες των στύλων. Επανέρχομαι. Το λάστιχο τρέχει του κατηφόρου, περνά το μέσα δρόμο χτυπά ζιγκ ζαγκ στους τοίχους και σταματά πριν βγει στο δρόμο της παραλίας. Γυρίζοντας η ψυχή μας από την Κούλουρη, το σηκώνουμε και το πάμε τσουλώντας στο δάσκαλο. Το ρημαδιασμένο όμως το λάστιχο είχε αφήσει μια ροδιά στον φρεσκοβαμμένο νεόκτιστο τοίχο του Μήτσου του Τσαποκάνη και το χειρότερο, είχε λυγίσει και το τσίγκινο κανάλι της υδροροής. Το 'πε η γυναίκα του, η Αγγελώ, στο δάσκαλο και μας έριξε ένα κατσάδιασμα που ακόμα το θυμούμαι.

Και ένα τελευταίο των καλλιτεχνικών μου βασάνων. Επί χούντας το πρωί μετά τη προσευχή και τον εθνικό ύμνο λέγαμε και τον ύμνο των ολυμπιακών αγώνων. Η δασκάλα, η Τούλα, ήθελε δώνει και καλά να τραγουδώ και εγώ. Βασιανιστήριο κανονικό. Με παρακολουθούσε συνεχώς αν ήμουν φάλτσος, αν δεν τραγουδώ για να με επιπλήξει. Με όλους ήταν αυστηρή, με εμένα ένα παραπάνω. Αποφασίσαμε λοιπόν με τους άλλους αντί για «λαέ» να πούμε «λαχέ». Μείναμε όλοι σύμφωνοι για την άλλη μέρα το πρωί. Την επίμαχη ώρα όμως κώλωσαν οι άλλοι και ακούστηκε, εκεί στο διάδρομο του Δημοτικού, μόνο η χαδουροφωνάρα μου να λέει «λαχέ». Άφρισε και λύσσαξε η δασκάλα και με πήγε στον διευθυντή που ήταν και ο δάσκαλος μου. Παραδέχθηκα το λάθος μου εκμυστηρεύοντάς του, ότι θα επιθυμούσα να απαλλαχθώ από το άχθος του τραγουδιού, αφού ήμουν ανεπίδεκτος βελτίωσης. Η ομολογία μου, η ειλικρίνεια μου και οι καλές επιδόσεις στα μαθήματα τον μαλάκωσαν. Και, ω! του θαύματος, με απήλλαξε των τραγουδιτικών μου καθηκόντων. Ο ΚΑΛΛΑΣ δεν ήτο ΚΑΛΛικέλαδος. Την έβγαλα καθαρή. Ήμουν πια και στα τελειώματα του Δημοτικού.

Μανώλης Κάλλας

Τα χρόνια εκείνα τα ιωλιά

Η πλάτη του ήταν χαραγμένη από καμιτσιές, ένας λεβεντόγερος με άσπρο μαλλί κι άσπρο μουστάκι. Τον έβλεπα συχνά πυκνά στα σκαλάκια της γιαγιάς να κάθεται παρέα της να πίνουν καφέ, τον αγαπούσε, τον πρόσεχε από κείνα τα χρόνια της Κυδιάντας, όλοι τον αγαπούσαν και τον σέβονταν. Δεν είχε περάσει και λίγα, αριστερός, κομμουνιστής από τους λίγους, με αγώνες στην πλάτη του, εξορίες και φυλακές και σαν τον ερώταγα, μα καλέ θείε δεν επόναγες, εγέλαγε σύγκορμος και σκεφτόμουνα πως επιτέλους εγνώρισα έναν ήρωα.

Εμφύλιος κι όποιος μίλαγε για δικαιοσύνη, ισότητα κι αγώνες έμπαινε στη μαύρη λίστα, ρουφιάνοι, καταδότες παντού, οι χωροφύλακες τους ψάχνανε, κάνανε το νησί άνω κάτω.

24 του Γενάρη του '48, ημέρα Σάββατο και το Παναγιωτάκι με τη Μαρία του κάμανε το γάμο τους στον Αη-Γιάννη, τη χωριοκκλησιά, το γλέντι στήθηκε στο σπίτι της άμιας της Ζαμπέτας. Από μέρες κυκλοφορούσε η φήμη της επίθεσης, τους περιμένανε κι έτσι εβάλανε το Σταυράκι, το Μήτσο και τον Αντώνη να φυλάνε τσίλιες εκεί στη Παλιαμέλισσα κι άμα δούνε ασκέρι ν' ανεβαίνει να ειδοποιήσουνε. Εγλεντούσαν οι αθρώποι και χαίρονταν, πίναν και τρώγανε, χορεύανε. Κεφάλτη ήταν η νύχτα, εσχόλασεν ο γάμος, γλυκοκοιμόντουσαν με τη ρακή ζαλισμένοι κι η νύχτα αγρίεψε, τους έπιασαν στον ύπνο. Οι εφημερίδες της εποχής έγγραψαν πως πρώτα οι Τράτσηδες, οι «αναρχοσυμμορίτες» σκότωσαν το Μυλωνά τον χωροφύλακα, όμως οι χωριανοί λένε πως οι χωροφυλάκοι πρώτοι σκοτώσαν τον Σταμάτη και τους πιστεύω. Έγινε χαμός στο χωριό, ντουφεκιές παντού, ο Γιάννης κι ο Δημήτρης, τ' αδέρφια του, τα κατάφεραν και ξέκοψαν, ο Δημήτρης, είπαν, ντύθηκε γριά στο σπίτι της άμιας της Σοφούλας και τους κορόιδεψε, ξέκοψε, ο Γιάννης φώναζε από ψηλά, αέρα, χωριανοί ξεσηκωθείτε, μη φοβάστε.

Ν' αφήσετε τα σπίτια σας ανοικτά και να μαζευτείτε όλοι στο καφενείο, διέταξαν οι χωροφύλακες κι έβαλαν τους χωριανούς να κατεβάσουν με τα χέρια τον Μυλωνά στη Λαγκάδα. Ήταν οι τελευταίες μέρες του σχολείου της Κυδιάντας, φοβήθηκε, είπαν, ο Βαβυλουσάκης ο δάσκαλος και το σχολειό που λειτουργούσε στο κάτω δώμα, στο σπίτι του πάππου του Γιάννη του Καδή έκλεισε δια παντός, το χωριό άρχισε να ερημώνει.

Τ' αδέρφια κρύφτηκαν στην ανταρτοσπηλιά, τους πήγαιναν φαΐ, κατέβαιναν νύχτα στον Κρικελή ποταμό να γεμίσουν νερό, το χωριό τους βοήθησε όπως μπορούσε, ρουφιάνους αναμεταξύ τους δεν είχαν στην Κυδιάντα.

Τους συνέλαβαν μαζί με άλλους κομμουνιστές κάπου στον Κάμπο, τους πήγαν στις φυλακές Αβέρωφ. Πέμπτη στις 19 Αυγούστου κάλεσαν δεκατρείς Χιώτες μελλοθάνατους. Τα δυο αδέρφια υποχρεώθηκαν να διαλέξουν ποιος θα ζήσει. Ο Δημήτρης σαν πιο μεγάλος είπε: εγώ στο απόσπασμα κι ο Γιάννης στην εξορία. Έγινε το αντίθετο, εκτέλεσαν το Γιάννη στην Καισαριανή, ο Δημήτρης είχε παιδιά. Αυτόν τον άνθρωπο θυμάμαι να πίνει το ούζο του ανέρωτο και να χαμογελά.

Μπορεί να μου διαφεύγουν πολλά, μπορεί να μπήκα σε δρόμους που έχουν μπάρες και διόδια, δεν είμαι ιστορικός, όμως όποτε ακούω τούτην την ιστορία βλέπω τρία παλικάρια να παλεύουν γι' αυτό που πιστεύουν, να αγωνίζονται, να πηγαίνουν εξορία, να βασανίζονται και να πεθαίνουν. Εκείνα τα χρόνια, τα παλιά.

Μετά τη δημοσίευση αυτού του κειμένου στην «Απλωταριά», ήρθε η παρακάτω απάντηση:

Είμαι γιός του Σταμάτη του Τράτση απ' την Κυδιάντα και ζώ εδώ και 48 χρόνια στη Γερμανία. Δεν σας γνωρίζω προσωπικά. Διάβασα όμως το άρθρο σας στην «Απλωταριά» και μου είναι σαν να σας ήξερα από χρόνια. Αντί σχολίου σας στέλνω ένα ποίημα που έγραψα πριν χρόνια για τον θείο μου Ιωάννη Τράτση, που εκτελέστηκε στην Καισαριανή. Το ποίημα αυτό το αφιέρωσα φυσικά στο θείο μου τον ίδιο εις μνήμην του, αλλά συνάμα και στους εν Χίω και απανταχού ζήσαντας και ζώντας προδότες του ανθρωπισμού.

Σε περίπτωση που σεις θα το νομίζατε εφικτό, σας επιτρέπω να δημοσιεύσετε το ποίημα στην εφημερίδα σας.

Στο καταμεσήμερο

Στο καταμεσήμερο της ζωής σου
να περπατάς σε βλέπω
Λες και Δευτέρα να 'ταν
και βγόδιζες εσύ στον Αη-Γιάννη

Ποιος θε να 'ξερε γιατί,
ξύλα, λιοκλάδεμα, μπόλιασμα;
Η ξεγνοιασιά σου με τρομάζει
Εσύ, Τράτσης-άφοβος
λες και μόνος ήσουν
σε τούτον τον πλανήτη που πλανιέται
Λες και αρπακτικά όρνια δεν υπήρχαν
πανταχόθεν
Από πίσω σου τρέχω αλαφιασμένος
μια κουβέντα μόνο να σου πω
Ξέρεις δα:
το λίγο θάρρος σ αυτούς που δίνουν
σιμά πριν φύγουν
δίχως μάνα, χωρίς παρηγοριά
Φύύύγε
μου λες, φύγε!
Έφυγα, συντριμμένος, σκοταδιασμένος
Γιατί μ έδιωξες,
χωρίς το λόγο να μου πεις
- το λόγο που 'ξερα
Κι εσύ να περπατάς συνέχισες
λέφτερος για να μαρτυρήσεις,
στην ανάγκη της λεφτεριάς
και της δικαιοσύνης
Στο καταμεσήμερο της ζωής σου
Για τη λεφτεριά και τη δικαιοσύνη που λέγατε,
σεις οι Τράτσηδες!
Αχ, βρε θείε!
Για ποια λεφτεριά;
για ποιους, σε ρωτώ
για ποιους;!

(Στέφανος Σταματίου Τράτσης / πριν χρόνια)

Η παλιά μας πόλη

Τα ξώβεργα

Ο δάσκαλος Γιώργος Χρήστου θυμάται...

Τώρα εγώ πώς τα κατάφερα εν μέσω πανδημίας και θυμήθηκα τα ξώβεργα, άντε τρέχα - γύρευε. Είναι μάλλον επειδή σήμερα υπάρχουν άπειροι «ειδικοί» για να διαφωτίσουν τον κοσμάκη, «ειδικοί» που δεν ξεχωρίζουν την ασπιρίνη απ' τ' αυγό. Αφήνω λοιπόν τους επιστήμονες - γιατρούς, και όχι μόνο, να με καθοδηγήσουν κι εγώ θ' αρκεστώ στις δασκαλικές μου αναμνήσεις, που την ψυχούλα μου ηρεμούν.

Στα αδελφά λοιπόν χωριά Συκιάδα και Λαγκάδα, καθώς και σε όλη σχεδόν τη Χίο, ήκμαζε τότε - και φαντάζομαι και τώρα - η κατασκευή ξώβεργων, για να πιάνουν πουλάκια για κελάηδημα ή για ουζομεζέ. Έπαιρναν τον καρπό της οξιάς, πρωτόγνωρο για μένα, τον μασούσαν, τον... έφτυναν σ' ένα δοχείο και μ' αυτό το υλικό άλειφαν τη βέργα. Αυτή σε λίγο γινόταν μια παγίδα με κόλλα για τα πουλάκια, που σαν κολλούσαν έμεναν για πάντα εκεί. Γνωστά βέβαια για τους ντόπιους αλλά μου κίνησαν το ενδιαφέρον και έτσι πήγα σε ειδικούς για να αποκτήσω κι εγώ ξώβεργα.

Μου έδειξαν πού θα τα τοποθετώ, στα λεγόμενα περάσματα, πότε θα τα βάζω και έγινα κι εγώ ξωβεργάς. Δεν εξελίχτηκα βέβαια και πολύ, γιατί λυπόμουν τα πουλάκια, όμως η τέχνη μου έμεινε για να πιάνω πουλάκια, καρδερίνες, φλώρους και άλλα. Έτσι γέμισα απ' έξω το σπίτι μου με κλουβιά και σαν να μην έφτανε αυτό, πήρα κλουβιά και στο σχολείο.

Τώρα που το σκέφτομαι, αυτό ήταν πέρα για πέρα αντιπαιδαγωγικό! Στα Λαγκαδουσάκια όμως δεν έκανε και ιδιαίτερη εντύπωση, αφού τέτοια έβλεπαν καθημερινά σε δικά τους ή συγγενικά σπίτια. Κατάφερα να ζευγαρώσω πουλιά και

να τα πολλαπλασιάζω, αλλά ποτέ δεν έφτανα μερικούς ειδικευμένους Λαγκαδούςους, που κατάφερναν να ζευγαρώνουν φλώρια με καναρίνια, καρδερίνες με καναρίνια, τα πουλιά των οποίων κελαηδούσαν υπέροχα. Επειδή δε, καθώς λέγανε, τα Μυτιληνιά φλώρια ήταν βροντόφωνα, με παρακάλεσαν ένα καλοκαίρι, αφού μου έδωσαν ξώβεργα, να τους φέρω όταν θα επέστρεφα. Τα ήθελαν για κράχτες και για ζευγάρωμα. Πράγματι, κατάφερα με τη βοήθεια κάποιων να τους φέρω τότε αρκετά φλώρια.

Τέλος, θυμάμαι πως οι ξωβεργάδες σ' όλη τη Χίο ήταν τόσο φανατικοί και μερακλήδες, που όταν τους έπιαναν τα ξώβεργα οι δραγάτες και τους τα έπαιρναν, μερικές φορές και πενήντα και εκατό, αυτοί αυτομάτως την επαύριο παρουσίαζαν περισσότερα. Τα θηρία είχαν τεράστια... αποθέματα!

ΛΟΓΟ...
ΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

Γράφει η
Βίκυ Γεωργούλη

Μια ιστορία φαντασίας:

Τον φοβόταν το Θείο της, δεν είχε μιλήσει πουθενά, τι να πει και ποιος θα την πίστευε, ήταν δεν ήταν έξι - επτά χρονών. Το σπίτι τους ήταν κέντρο διερχομένων εκείνα τα χρόνια κι όσοι ερχόντουσαν για δουλειές στην πόλη από το χωριό, εκεί μένανε. Έτσι μου έλεγε όταν ανοιχτήκαμε και γίναμε φίλες καρδιακές, πάει καιρός πολύς από τότε. Θυμάται κι έχει ακόμα και τώρα έναν τρόπο στα μάτια, η φωνή της αλλάζει, γίνεται κοφτή όταν, σπάνια, έρχεται η κουβέρτα σ' αυτό.

Ήμουν στο κρεβάτι μου, μου είχε πει, όταν ήρθε ο Θείος να με καληνυχτίσει, είχε έρθει για να πάει σ' έναν γιατρό για τα μάτια του, μας είχε φέρει κι ένα σωρό καλούδια, ήταν χαρούμενοι οι γονείς μου σαν τον είδαν. Τον θυμάμαι, το πρώτο βράδυ, να κάθεται στο προσκέφαλο μου, να σηκώνει την κουβέρτα που με σκέπαζε και να βάζει το ένα χέρι του στο σημείο που ούτε που ήξερα πως λεγότανε και το άλλο μέσα στο παντελόνι του, στα σκέλια του, είχε το βλέμμα του στραμμένο στην πόρτα, μου ψιθύριζε πως μ' αγαπάει. Δεν ήξερα τι έπρεπε να κάνω, προσπάθησα να τραβήξω το χέρι του, ένοιωθα πως αυτό δεν ήταν καλό, εκείνος επέμεινε, τον άκουσα να βαριαναστενάζει, μετά από λίγο έφυγε, τυλίχτηκα σφιχτά με την κουβέρτα, τράβηξα τη νυχτικιά μου όσο μπορούσα μέχρι κάτω, να την φτάσω μέχρι τα νύχια των ποδιών μου ήθελα. Την άλλη μέρα, είχε φύγει για τον γιατρό, όταν ξύπνησα για το σχολείο. Το μεσημέρι η μάνα έστρωσε τραπέζι, περίμενε τον πατέρα να γυρίσει από τη δουλειά να φάμε, ο Θείος

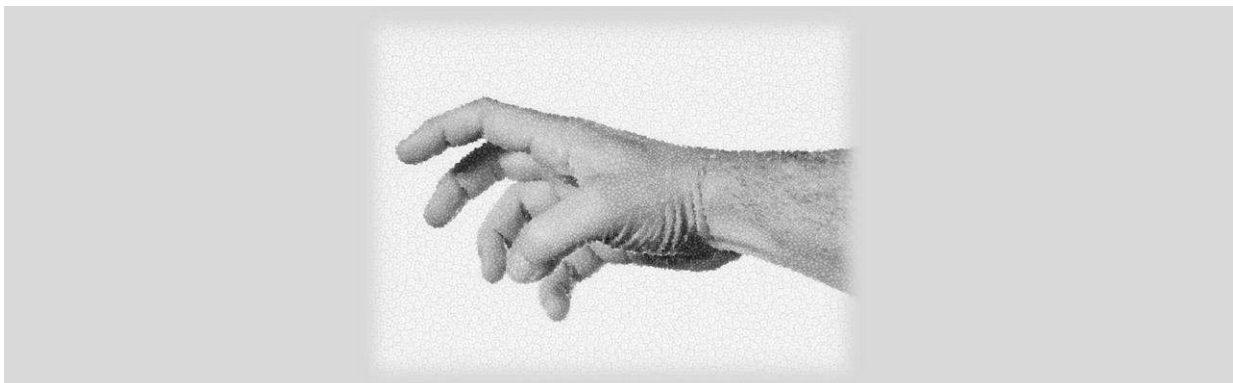

προσπάθησε να με κάτσει στα πόδια του, τον απέφυγα, πάω έξω να παίξω, είπα στη μάνα βιαστικά. Το ίδιο βράδυ, πήρε το λεωφορείο για το χωριό κι η καρδιά μου γύρισε στη θέση της.

Σαν ήμουνα δεκατεσσάρων, Θαρρώ, πήγαμε στο χωριό, μας φιλοξένησε στο σπίτι του, Πάσχα ήταν, μικρό το σπίτι, μια κουζίνα και μια κρεβατοκάμαρα, εκείνος με τη θεία και τα δυο αγόρια, οι γονείς μου κι εγώ, φαγοπότι είχαν οι μεγάλοι όλη μέρα, ήπιανε πολύ. Δεν μπόρεσα να κλείσω μάτι, είχα κοκαλώσει στη θέση μου, δίπλα στη μάνα, στην άκρη του ντιβανιού, είδα τη σκιά του από πάνω μου, έκανε να βάλει το χέρι του στο βρακί μου, σηκώθηκα όρθια, τρόμαξε και πήγε στον τόπο του.

Μετά από ένα χρόνο, η μάνα μου, κλαμένη, είπε πως ο Θεός πέθανε από καρκίνο, σκασίλα μου, της είπα και μου 'χωσε ένα σκαμπίλι στο πρόσωπο, με είπε αναισθητη και πως δεν σέβομαι τους συγγενείς μας, πως τι παράπονο έχω από το Θεό; Σου είχε κι αδυναμία, είπε, σαν δεν ντρέπεσαι. Το έθαψα, βαθιά μέσα μου, μου είπε η φίλη μου προχτές μ' όλα όσα γίνονται, φαντάσου, ότι έκανα δυο χρόνια ψυχοθεραπεία και δεν το είπα ούτε στη θεραπεύτρια μου, το έθαψα τόσο βαθιά που ειλικρινά δεν θυμάμαι αν είχε συμβεί μόνο δυο φορές ή παραπάνω, μόνο ένα τριχωτό χέρι βλέπω κάνα βράδυ στον ύπνο μου και σηκώνομαι έντρομη.

Το κεφάλι μου βούιζε, δεν τόλμησα να της πω τίποτα, παρά μόνο κάτι κοινότυπες κουβέντες συμπαράστασης, μα όταν την ρώτησα αν το μετάνιωσε που δεν μίλησε ποτέ γι' αυτά στους δικούς της είπε, και να χάλαγα εγώ τη γαλήνη μιας τόσο καθώς πρέπει, αγίας οικογενείας κι άρχισε να γελά τόσο δυνατά που έκλεισα τ' αυτιά μου, μ' ένα γέλιο που θύμιζε κλάμα άγριου ζώου.

Συλλογικός μπαξές

Καλλιεργητικές φροντίδες

Η κηπουρική είναι μια ενασχόληση που δίνει διέξοδο σε πολλούς ανθρώπους να περάσουν ευχάριστα το χρόνο τους, να απολαύσουν τη φύση αλλά και τα αγαθά της. Θα προσπαθήσουμε να δώσουμε κάποιες συμβουλές για τις εργασίες και τις καλλιεργητικές φροντίδες των φυτών για τους επόμενους μήνες.

Μάρτιος, ο πρώτος μήνας της Άνοιξης και από τους πιο σημαντικούς μήνες για την κηπουρική, μιας και θα πρέπει να ασχοληθούμε και να κάνουμε όλες εκείνες τις απαραίτητες εργασίες πριν η φύση ξυπνήσει από τη χειμερία νάρκη της. Σε λίγο καιρό τα χρώματα και τα αρώματα της Άνοιξης με σωστή φροντίδα θα αλλάξουν τελείως το σκηνικό γύρω μας και θα μας ανταμείψουν για τον κόπο μας.

Κλάδεμα: Κλαδεύουμε και η απομακρύνουμε τους βλαστούς / κλάδους που υπέστησαν ζημιές από τον παγετό ή από τον αέρα (ξερά και σπασμένα κλαδιά). Το αγιόκλημα, η τριανταφυλλιά, οι βουκαμβίλια, η ορτανσία, το γιασεμί και άλλα καλλωπιστικά φυτά ή θάμνοι που ανθοφορούν το καλοκαίρι πιθανόν να χρειαστούν κάποιο κλάδεμα, πριν αρχίσουν να βγάζουν τα νέα τους κλαδιά. Αφαιρούμε, κυρίως, κλαδιά από το κέντρο του φυτού, ώστε να αραιώσουν, για να κυκλοφορεί καλύτερα ο αέρας και το φως του ήλιου να φτάνει παντού. Στις ελιές αφαιρούμε τους λαίμαργους βλαστούς. Στη περιοχή μας θα πρέπει να έχουμε ολοκληρώσει μέχρι τις αρχές Μαρτίου το κλάδεμα των φυλλοβόλων δέντρων (οπωροφόρα), θάμνων και αμπέλου αποφεύγοντας, τον υγρό και βροχερό καιρό. Μετά το κλάδεμα καλό είναι να χρησιμοποιούμε κάποιο σκεύασμα με βάση το χαλκό.

Λίπανση: Η λίπανση πρέπει να γίνεται παράλληλα με τη νέα βλάστηση και μόνο όταν η θερμοκρασία ανέβει, επαναλαμβάνουμε ανά 15 ημέρες χρησιμοποιώντας υγρά ή κρυσταλλικά υδατοδιαλυτά λιπάσματα (συμβατικά) ή καλύτερα οργανικά βιολογικά λιπάσματα. Ας μη ξεχάσουμε να προσθέτουμε τα απαραίτητα ιχνοστοιχεία, όπως τον σίδηρο στις γαρδένιες, καμέλιες, αζαλέες και ορτανσίες.

Φυτοπροστασία δέντρων / φυτών: Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δείχνουμε στα φυτά μας, μιας και μέσα στο Μάρτιο κάνουν την εμφάνιση τους ασθένειες (μύκητες) και προσβολές από έντομα (κυρίως μελίγκρα / αφίδες / ψείρα και κοκκοειδή ψώρα), ώστε να μπορέσουμε να τις αντιμετωπίσουμε έγκαιρα με τη βοήθεια πάντα ενός

εξειδικευμένου γεωπόνου. Καλό είναι να μαζεύουμε τα φύλλα και τα ξερά κλαδιά που έχουν πέσει και παραμένουν στο έδαφος, ώστε να μειώσουμε την πιθανότητα δημιουργίας εστιών εντόμων και ασθενειών.

Φυτεύσεις / Μεταφυτεύσεις δέντρων, θάμνων, και καλλωπιστικών φυτών: Αρχικά, σκάβουμε καλά τον κήπο μας, μόλις δούμε ότι το χώμα δεν είναι τόσο υγρό και έπειτα προσθέτουμε κοπριά. Σημαντικό μέρος της ανανέωσης του κήπου, είναι ο αερισμός του εδάφους και καταστροφή των ζιζανίων. Ο Μάρτιος θεωρείται ο τελευταίος κατάλληλος μήνας για τη φύτευση δέντρων. Είναι επίσης ο μήνας φυτεύματος ελιάς, αμπέλου εσπεριδοειδών, καθώς και για τις τριανταφυλλιές. Επίσης, φυτεύουμε και τους ανοιξιάτικους βολβούς, δηλαδή αυτούς που ανθοφορούν το καλοκαίρι, όπως κάννες, κάλλες, ντάλιες, γλαδιόλες, βεγόνιες, παιώνιες και λίλιουμ. Ακόμη μπορούμε να φτιάξουμε σπορείο ή να αγοράσουμε έτοιμα ανθόφυτα και να τα μεταφυτεύσουμε είτε στο χώμα είτε σε μεγαλύτερη γλάστρα, όπως πανσέδες, πρίμουλες, επίφυλλα, βιολέτες, σκυλάκια, κατηφέδες, καλέντουλες, ζίνιες και πολλά άλλα καλλωπιστικά φυτά. Τέλος, το Μάρτιο μπορούμε να σπείρουμε και πολλά αρωματικά φυτά (δυόσμος, μέντα, φασκόμηλο, μυρώνια, ρίγανη, λεβάντα, δενδρολίβανο, λουίζα, θρούμπι, μαϊντανός, άνηθος, μάραθος, βασιλικός, σέλινο κ.ά). Επίσης, μέσα στο Μάρτιο θα πρέπει να ξεκινήσουμε εμβολιασμούς σε δέντρα, αμπέλια ή καλλωπιστικά φυτά.

Λαχανόκηπος: Ένας κανόνας σχετικά με το λαχανόκηπο είναι να μην φυτεύουμε στα ίδια σημεία του κήπου μας τον ίδιο τύπο λαχανικού. Αν είναι δυνατόν, να θυμόμαστε τι φυτέψαμε στην προηγούμενη περίοδο και να αποφύγουμε την επαναφύτευση του ίδιου λαχανικού στο ίδιο σημείο. Η εναλλαγή των λαχανικών στον τόπο φύτευσής τους κάθε 1 με 2 χρόνια, επιτρέπει στο έδαφος να ανανεώνεται. Το Μάρτιο μεταφυτεύουμε στην τελική τους θέση κρεμμύδια, σκόρδα, μαρούλια, σαλάτες, αγκινάρες, σελινόριζες, πατάτες, φράουλες και κατευθείαν στον κήπο σπέρνουμε λαχανικά, όπως σπανάκι, σέλινο, καρότο, παντζάρια, ραδίκια, πράσα, κτλ. Υπό κάλυψη σπέρνουμε σε σπορείο ντομάτες, αγγούρια, μελιτζάνες, πιπεριές, κολοκυθάκια, πεπόνια, καρπούζια που θα μεταφυτευθούν στην οριστική τους θέση τους μήνες Απρίλιο - Μάιο, αφού εμπλουτίσουμε το έδαφος με οργανική ουσία (κομπόστ, κοπριά).

Μπορεί να είναι πολλές οι εργασίες που έχουμε να πραγματοποιήσουμε αυτό το μήνα, αλλά είναι φροντίδες που πρέπει να παρέχουμε στα φυτά μας ώστε να έχουμε υγιή και εύρωστα φυτά με όμορφες ανθοφορίες και καλές σοδειές.

Ειρήνη Αργυρούδη

ΤΑ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΑΚΙΑ...

γράφουν για τα ειδικά

Μπροστά στην ανθισμένη αμυγδαλιά

Η αμυγδαλιά είναι ένα από τα αγαπημένα μου δέντρα. Μοιάζει με νυφούλα με τα λευκά και ροζ ανθάκια της. Φτιάχνει μικρά μπουκετάκια που στολίζουν τα κλαδιά της! Ο κορμός της γερός και καφέ και τα φυλλαράκια της πράσινα που λάμπουν σαν καθρεφτάκια όταν πέφτει το φως του ήλιου! Η αμυγδαλιά ανθίζει το χειμώνα για να δώσει φως στις σκοτεινές χειμωνιάτικες μέρες και να μας φέρει το μήνυμα της Άνοιξης. Είναι δέντρο που μας δίνει τους πολύτιμους καρπούς του, τα αμύγδαλα, που είναι πολύ θρεπτικά και υγιεινά. Μπροστά σε μια ανθισμένη αμυγδαλιά νιώθω την Άνοιξη να φωλιάζει στην καρδιά μου και το καλοκαίρι να έρχεται πιο κοντά μου!

Γαρυφαλλιά Βαβούλη

Η αποκριάτικη στολή μου

Φέτος οι Απόκριες είναι διαφορετικές όπως και πολλά άλλα πράγματα στη ζωή μας. Δεν μας επιτρέπεται να γιορτάσουμε όπως αρέσει σε μας τα παιδιά. Στολή όμως αγόρασα! Θα ντυθώ λευκή αχιόγκατα. Η στολή μου είναι πανέμορφη, εντυπωσιακή, μυστηριώδης και διαφορετική από άλλες χρονιές.

Αποτελείται από πέντε κομμάτια. Τη φόρμα με τις άσπρες και μαύρες ρίγες, τα γάντια, τα αυτάκια, την περούκα με πλούσιο και λαμπερό τρίχωμα και τα γαμψά νύχια σαν αρπακτικό. Επίσης η στολή μου έχει εντυπωσιακά φτερά.

Φέτος, δυστυχώς λόγω του κορωναϊού, δεν θα μπορέσουμε να ξεφαντώσουμε στο πάρτι του Σχολείου και του Πολιτιστικού Συλλόγου στο κτίριο. Θα οργανώσουμε το δικό μας πάρτι στο σπίτι με την οικογένειά μου και τον ξάδελφό μου τον Κωσταντή. Με κέφι, χαρά, βερπαντίνες και παιχνίδια θα διασκεδάσουμε μικροί και μεγάλοι.

Εύχομαι να περάσει γρήγορα αυτό που ζούμε και του χρόνου όλοι οι φίλοι και οι παρέες να διασκεδάζουν μαζί και να βάλω και εγώ την καινούρια μου στολή, τη θεά Άρτεμη. Την ονειρεύομαι από τώρα γιατί μου αρέσουν τα δασάκια μας και τα ζωάκια της Λαγκάδας και θέλω να τα προστατεύω από τους εχθρούς με το τόξο μου!

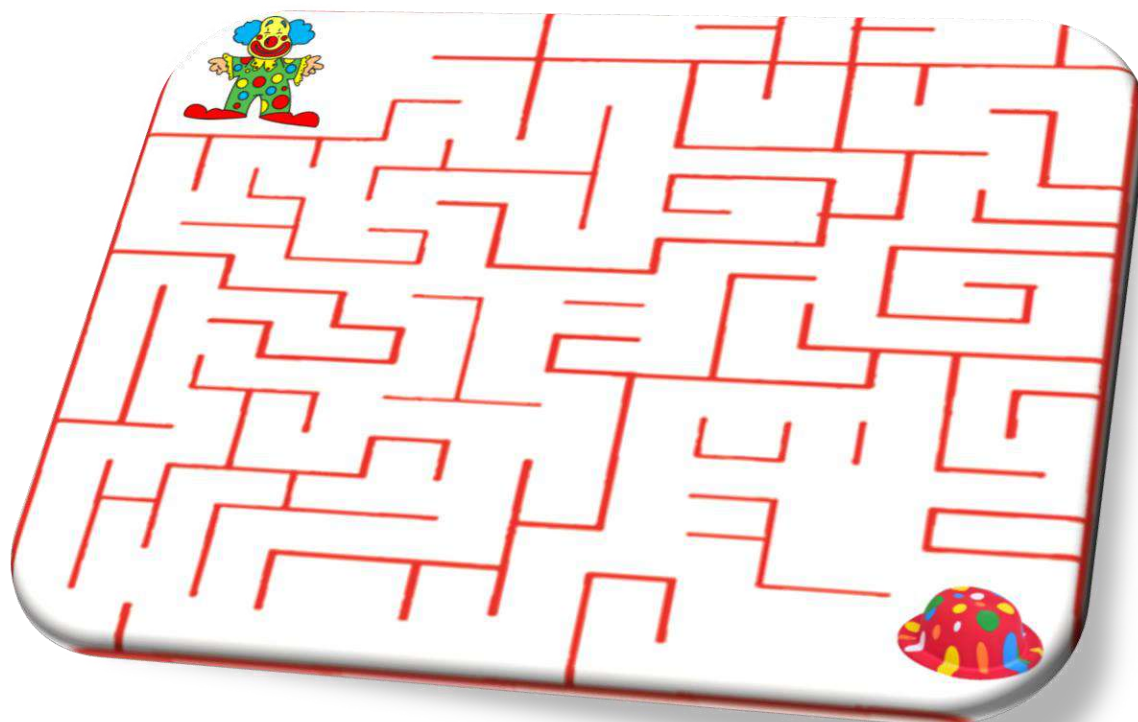
Ειρήνη Βαβούλη

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ *αλά λαγκαδούικα*

Αποκριάτικος... λαβύρινθος

Βοηθήστε τον κλόουν να βρει το καπέλο του.

Η λύση της ακροστιχίδας του προηγούμενου τεύχους

ΚΑΛΑΝΤΑ
ΟΥΖΑ
ΥΓΕΙΑ
ΡΕΒΕΓΙΟΝ
ΑΓΟΡΑ
ΜΕΛΛΟΝ
ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ
ΙΚΑΝΩΓΙΡΤ
ΕΜΒΟΛΙΟ
ΣΩΜΑΤΙΚΗ

ΒΟΗΘΗΣΕ ΚΙ ΕΣΥ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ Ο ΧΩΡΟΣ ΜΝΗΜΗΣ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΙΚΗΣ ΝΑΥΤΟΣΥΝΗΣ

ΑΝΕΜΟ... μαγειρέματα

Κανταΐφι

από τη Βασιλεία Φραγκάκη

Υλικά

½ κιλό κανταΐφι
1 κιλό ζάχαρη
250 γρ. βούτυρο
2 κουταλιές γλυκόζη
2½ ποτήρια νερό
Ανθόνερο και κανέλα

Εκτέλεση

Ανοίγουμε καλά το κανταΐφι και το στρώνουμε σε ένα ταψάκι. Το περιχύνουμε με το λιωμένο βούτυρο και το ψήνουμε στους 160-170° για μια ώρα περίπου.

Βράζουμε το νερό με τη ζάχαρη και τη γλυκόζη για 5-6 λεπτά. Προσθέτουμε ανθόνερο και σιροπιάζουμε το κανταΐφι όσο είναι χλιαρό. Το αφήνουμε να ρουφήξει το σιρόπι και πασπαλίζουμε από πάνω με την κανέλα.

Αν θέλουμε μπορούμε να στρώσουμε το μισό κανταΐφι στο ταψί, να ρίξουμε αμύγδαλο αλεσμένο στη μέση κι από πάνω το υπόλοιπο φύλλο ή να τυλίξουμε μικρά ατομικά κανταΐφια.

Ταραμοσαλάτα

Υλικά

200 γρ. ταραμά
200 γρ. ψίχα ψωμιού
1 πατάτα βρασμένη
1 ½ φλυτζάνι λάδι
1 φλυτζάνι λεμόνι
Κρεμμύδι (προαιρετικά)

Εκτέλεση

Μουσκεύουμε την ψίχα του ψωμιού, βράζουμε την πατάτα και την αλέθουμε. Χτυπάμε στο μιξεράκι τον ταραμά με το λάδι και ρίχνουμε λίγη λίγη την ψίχα, την αλεσμένη πατάτα, το λεμόνι και προαιρετικά κρεμμύδι. Δοκιμάζουμε και την φτιάχνουμε όπως μας αρέσει.